

Høringssvar vedrørende takster på specialtilbud

Fra den uafhængige politiske netværksgruppe for forældre med børn og unge i mistrivsel/ufrivilligt skolefravær i Roskilde Kommune

Bag hver visitation, specialplads og takst står et konkret barn.

Et barn, som måske allerede har mistet fodfæstet i skolen, og en familie, der ofte har brugt lang tid på at få den rette hjælp. Derfor bør ændringer på specialområdet ikke alene vurderes ud fra den umiddelbare økonomiske besparelse. De bør også vurderes ud fra konsekvenserne for børnene, familierne og kommunens samlede økonomi – både på kort og lang sigt.

Tid er afgørende

For børn i mistrivsel og med ufrivilligt skolefravær er tid ikke neutral.

Hvis et barn ikke får den rette hjælp i tide, kan skolefraværet blive længerevarende, og barnets faglige, sociale og personlige tilknytning til skolen kan blive svækket.

Tjørnegårdskolen peger i sit høringssvar på risikoen for længere ventetid og på konsekvenserne af den foreslåede reduktion på 1,7 mio. kr. årligt svarende til 2,4 årsværk.

Det er en bekymring, vi som forældrenetværk deler.

Et barn i mistrivsel kan ikke sættes på pause, mens systemet afventer plads, ressourcer eller økonomi.

Specialiserede tilbud er også fællesskaber

Vi støtter ambitionen om *Stærke Fællesskaber* og ønsket om, at alle børn skal opleve at høre til.

Men fællesskab er ikke nødvendigvis det samme som en stor almenramme.

For nogle børn er mindre, overskuelige og forudsigelige rammer netop det, der gør det muligt at komme i skole, lære og indgå i et fællesskab.

Det gælder også børn uden diagnoser. Nogle børn kan fungere og trives i mindre og mere overskuelige miljøer, men bliver overbelastede i store fællesskaber med mange mennesker, meget lyd, mange skift og mange samtidige sanseindtryk.

Det er derfor vigtigt at forstå, at **ressourcer og pædagogiske kompetencer ikke altid kan kompensere for rammer, der i sig selv overstimulerer barnet.**

Inklusion handler ikke alene om, hvor barnet fysisk befinder sig. Det handler om, hvorvidt barnet reelt kan være med.

Mindre og overskuelige rammer kan for nogle børn være en forebyggende indsats, der gør det muligt at fastholde skolegang, trivsel og fællesskab, før mistrivslen vokser sig stor.

Store fællesskaber kan ikke altid opdeles på papiret

En mulig indvending mod behovet for mindre rammer kan være, at større tilbud blot kan opdeles i mindre grupper på samme matrikel.

Det løser imidlertid ikke nødvendigvis udfordringen for børn, der bliver overstimulerede af selve mødet med den store institution.

Hvis en fysisk opdeling reelt skal skabe samme grad af overskuelighed som et mindre tilbud, kræver det mere end forskellige grupper og faste voksne. Det kan eksempelvis kræve separate og afskærmede rammer, egne adgangs- og udgangsforhold, egne opholds- og legearealer samt mulighed for at begrænse mødet med de øvrige børn og voksne.

For nogle børn er det netop de mange mennesker på gangene, i frikvartererne, ved ind- og udgange og i overgangene mellem aktiviteter, der skaber den daglige belastning.

Hvis barnet allerede bliver overstimuleret af at være i institutionen, kan en opdeling på papiret ikke nødvendigvis skabe et reelt mindre fællesskab.

Derfor bør vurderingen af specialtilbud også omfatte de fysiske og sansemæssige rammer – ikke kun normering, pædagogik og organisering.

Når opgaven flyttes, forsvinder behovet ikke

Vi er bekymrede for, at færre specialiserede pladser eller en strammere visitation kan føre til, at flere børn med komplekse behov skal rummes i almenområdet uden de nødvendige rammer og kompetencer.

Et barn bliver ikke mindre støttekrævende, fordi det specialiserede tilbud bliver mindre tilgængeligt.

Hvis opgaven flyttes, bør kommunen derfor også dokumentere, hvor opgaven og udgiften ender.

Økonomien bør tænkes **helhedsorienteret og langsigtet.**

Et barn, der mister tilknytningen til skole og fællesskab, kan medføre betydelige menneskelige og økonomiske konsekvenser – blandt andet i form af tabt arbejdsfortjeneste, omfattende sagsbehandling, gentagne revurderinger, særlige indsatser og mange møder mellem familie, skole og kommune.

På længere sigt kan et langvarigt skolefravær også få betydning for barnets muligheder for uddannelse og tilknytning til arbejdsmarkedet.

Det betyder ikke, at alle disse konsekvenser kan opgøres præcist eller henføres til én bestemt beslutning. Men de bør indgå i kommunens vurdering af de samlede konsekvenser.

En kortsigtet besparelse på specialområdet er ikke nødvendigvis en langsigtet besparelse for kommunen.

Barnets behov skal være afgørende

Vi mener, at et grundlæggende princip må være:

Barnets behov skal afgøre tilbuddet – ikke hvilken løsning der er billigst.

Hvis et barn har behov for et højt specialiseret tilbud eller mindre og mere overskuelige rammer, skal et sådant tilbud være reelt tilgængeligt.

Økonomiske prioriteringer er en del af kommunens ansvar, men de må ikke i praksis blive afgørende for, hvilket tilbud et konkret barn får.

Derfor opfordrer vi Roskilde Kommune til:

1. **At dokumentere konsekvenserne** af ændringerne – herunder antal berørte børn og pladser samt forventede konsekvenser for visitation og ventetider.
2. **At anlægge et helhedsorienteret og langsigtet økonomisk perspektiv.** Kommunen bør ikke alene opgøre den umiddelbare besparelse, men også undersøge de potentielle følgeudgifter ved øget mistrivsel og skolefravær, herunder sagsbehandling, særlige indsatser og konsekvenser for familiers mulighed for at arbejde.
3. **At sikre, at den faglige vurdering af barnets behov er afgørende** for valg af tilbud og ikke kommunens økonomiske incitamenter.
4. **At sikre reelt egnede rammer – ikke kun flere ressourcer.** Hvis flere børn skal rummes i almenområdet, skal der både være tilstrækkelige ressourcer og specialpædagogiske kompetencer, men også fysiske og sansemæssigt hensigtsmæssige rammer. For nogle børn er mindre og mere overskuelige miljøer en forudsætning for overhovedet at kunne deltage i fællesskabet.
5. **At følge ufrivilligt skolefravær særskilt** og måle på fraværets omfang, varighed og tiden fra identificeret behov til relevant hjælp.

6. **At måle effekten på børnene** – herunder trivsel, skolegang, fravær, tilhørsforhold, ventetid og familiernes oplevelse af rettidig og sammenhængende hjælp.
7. **At vurdere de samlede økonomiske konsekvenser**, så besparelser ét sted ikke blot medfører øgede udgifter et andet sted i kommunen.

Afslutning

Vi forstår, at Roskilde Kommune skal træffe økonomiske prioriteringer. Men når det handler om børn, der allerede har svært ved at være i skole, bør spørgsmålet ikke kun være:

Hvor kan der spares?

Det bør også være:

Hvad koster det, hvis barnet ikke får den rette hjælp og de rette rammer i tide?

For nogle børn er et specialiseret tilbud ikke en modsætning til et stærkt fællesskab.

Det er forudsætningen for, at de overhovedet kan blive en del af det.

Og for nogle børn er det ikke nok at skabe en mindre gruppe inden for en stor ramme. Hvis selve miljøet er præget af mange mennesker, lyd, skift og stimuli, kan barnet fortsat være overbelastet, før det overhovedet når ind i det fællesskab, man ønsker at inkludere det i.

Derfor bør målet ikke være færrest mulige specialtilbud eller størst mulige fællesskaber.

Målet bør være, at flest mulige børn kan trives, lære, deltage og høre til – i de rammer, der faktisk gør det muligt for det enkelte barn.

Med venlig hilsen

Styregruppen af den politiske netværksgruppe for forældre med børn og unge i mistrivsel/ufrivilligt skolefravær i Roskilde kommune

På vegne af forældre til børn og unge i mistrivsel/ufrivilligt skolefravær